

DUKUN

Моніторинг ринку молока

річний огляд

КОМПАНІЯ «DUKUN»

АНАЛІТИЧНИЙ ВІДДІЛ ПОРТАЛУ MILKUA.INFO

Основні тенденції

Після затяжної кризи на світовому молочному ринку із серпня 2016 року ситуація почала покращуватися. Ціни на молоко та молочні продукти почали рости, глобальна торгівля зрушила з «мертвої точки».

Цьому слугував ряд факторів. Одним з найсуттєвіших стало відновлення імпорту молочних продуктів Китаєм, чого не спостерігалося минулого року. Так, за підсумками 11 місяців цього року країна збільшила купівлю молочних продуктів на 23% — до 2 млн т. Разом із тим виробництво молока в основних експортних регіонах скоротилося. Поставки на переробку в Європі почали скорочуватися з червня і за підсумками жовтня падіння сягало мінус 3,3% — 12,05 тис. т. Виробництво молока в Новій Зеландії від початку 2016/2017 маркетингового року скоротилося на 2,4% та склало 7,3 млн т. Крім того, в Австралії за аналогічний період було вироблено на 10,3% менше молока — 3,2 млн т. Такі зміни мали вплив і на формування кон'юнктури українського молочного ринку. Експортні продажі почали зростати і ціни на молоко також.

Поголів'я та виробництво

За період здобуття Україною незалежності чисельність корів постійно скорочувалася. Зміна структури господарювання відбулася в кінці 90-х років. Тоді чисельність корів в господарствах населення почала перевищувати утримання в сільгоспідприємствах. З 2010 року таке становлення фактично завершилося та наступні 5 років мало стабільну динаміку.

Криза молочного ринку 2014 року призвела до того, що темпи скорочення поголів'я в Україні почали різко зростати, як в промисловому секторі, так і в домогосподарствах. Станом на 1 грудня цього року в Україні налічують 2 млн 134,2 тис. корів, що на 3,9% менше, ніж торік. Чисельність промислового поголів'я скоротилася на 4,5% та склала 486,4 тис., а господарствах населення на 3,6% — до 1 млн 647,8 тис. голів.

Якщо порівнювати з показниками п'ятирічної давності, то національне стада зменшилося на 17,6%. В промисловому секторі чисельність поголів'я скоротилася на 16%, а в господарствах населення на 18%.

Ситуація з виробництвом молока таж сама. До 2000 року обсяг виробництва постійно скорочувався. Після чого ситуація прийняла коливаючу динаміку і з 2013-го року його обсяг постійно скорочується.

Особливо відчутно помітно це стало у 2014 та 2015 роках. На кінець 2015-го в Україні було вироблено 10,6 млн т молока.

За останні 11 місяців в Україні було вироблено 9,7 млн т молока, що на 2,3% менше, ніж за відповідний період 2015-го. 25,7% з них саме в промисловому секторі. Решта 74,3% в господарствах населення.

Загальна продуктивність корів в сільськогосподарських підприємствах з кожним роком покращується. Так, за підсумками одинадцяти місяців одна корова в середньому виробляє 5 219 кг, що на 3,7% більше, ніж за відповідний період торік.

Ціни на молоко

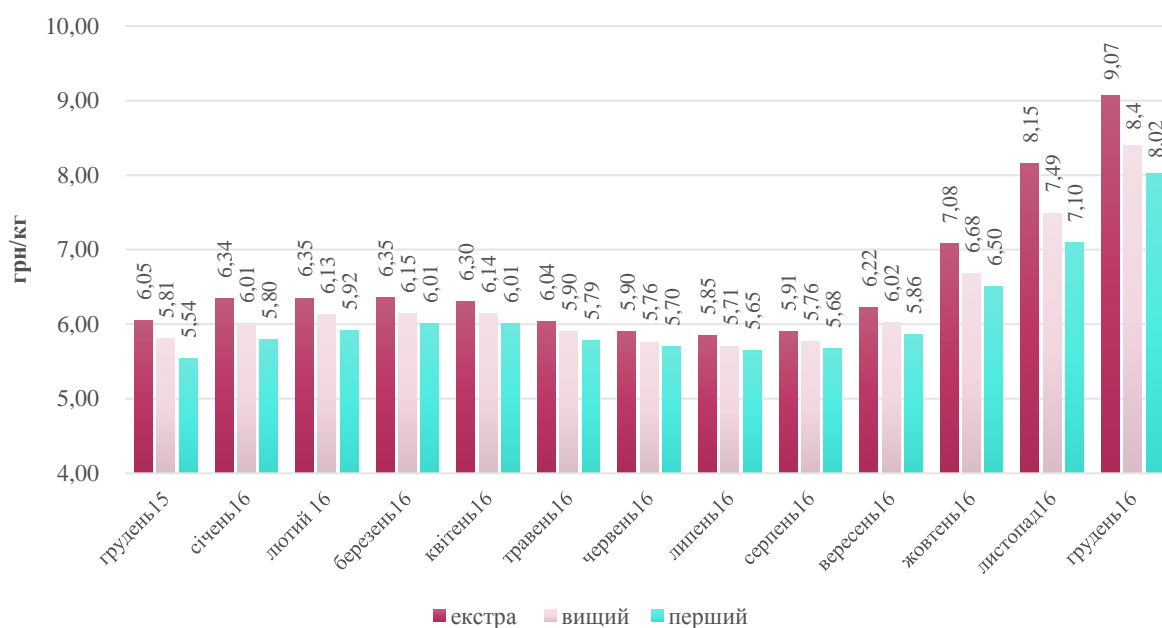
Пожвавлення експортної торгівлі на фоні сезонного та циклічного скорочення виробництва молока призвело до того, що закупівельні ціни почали активно зростати. До того ж, стримування росту цін в попередні роки підсилило їх темпи ще більше.

Середня ціна на молоко екстра гатунку за місяць зросла на 11,3%, або 0,92 грн та склала 9,07 грн/кг (з ПДВ). В порівнянні з груднем 2015 року середня ціна на таке молоко зросла на 50%, або 3,02 грн.

Середня ціна на молоко вищого гатунку за грудень склала 8,40 грн/кг. Це на 12% вище ціни листопада поточного року та на 44,5% відповідного місяця торік.

За перший гатунок переробники в середньому платили 8,02 грн/кг, що на 13% вище ціни листопада та на 44,7% листопада минулого року.

Середні закупівельні ціни на молоко, грн/кг

Джерело: власний моніторинг АВМ

Переробка та експорт

У листопаді поточного року в Україні скоротилось виробництво йогуртів, сиру, вершкового масла та молока.

За даними Держстатистики у листопаді поточного року виробництво йогурту та інших ферментованих молока чи вершків порівняно з листопадом 2015 року скоротилось на 9,3% і становило 30,9 тис. т. Порівняно із жовтнем 2016 виробництво скоротилось на 3,4%.

Водночас сиру свіжого неферментованого (включаючи кисломолочний сир) було вироблено 5,9 тис. тонн, що на 7,9% менше, ніж за листопад минулого року. Порівняно із жовтнем поточного року виробництво скоротилось на 0,03%.

Щодо обсягу виробництва вершкового масла, то в листопаді він склав 6,7 тис. тонн, що на 7,7% менше порівняно із листопадом 2015 і на 17% — порівняно із жовтнем 2016.

Протягом звітної періоду виробництво рідкого обробленого молока в Україні скоротилось порівняно із листопадом 2015 на 4,5% — до 71,9 тис. тонн, що також на 1,4% менше, ніж було вироблено у жовтні 2016.

Крім того, випуск жирних сирів скоротився на 2,4% (листопад до листопада) — до 8,6 тис. тонн, а в порівнянні із жовтнем поточного року — на 7,4%.

Середньодушове споживання населенням молока і молокопродуктів на 2 кг відстає від минулорічного показника та, за підсумками 11 місяців, становило 197 кг у розрахунку на особу.

Перші півроку зовнішня торгівля молочними продуктами була досить млявою, через загальну світову кризу та починаючи з вересня ситуація почала покращуватися. Значний приріс відмічався по маслу та сухому молоку. Все ще сумарні показники показують мінус в порівнянні з минулим роком та все ж картинка змінюється в кращу сторону. Так, за 10 місяців експорт молочних продуктів у грошовому виразі склав 130,3 млн дол. США, що на 12,5% менше, ніж за аналогічний період 2015 року. В натуральному виразі на зовнішні ринки було поставлено 93,1 тис. т молочних продуктів (-8,43%).

Основними споживачами української молочки за 10 місяців були країни пострадянського простору (Казахстан, Молдова, Грузія).

Україна активно шукає нові ринки збуту та проводити торгові місії до країн Азії та Африки.

З 1 січня 2016 року Україна має дозвіл на поставки молочних продуктів до ЄС. Проте, реальних поставок практично ніхто не здійснював, адже українська молочна продукція на ринку Європи не є конкурентоздатною.

Отримання дозволу на експорт до ЄС для України вже ж являється позитивним моментом, адже це означає, що наш продукт якісний та дає можливість підвищити рівень довіри до вітчизняної молочної продукції на інших ринках.

Серед нових ринків з якими Україна почала активно працювати в торгівлі молочними продуктами у 2016 році стали: Китай, Єгипет, Об'єднані Арабські Емірати, Бангладеш, В'єтнам.

До Китаю іде 13% всієї експортної сироватки та ще 16,5% до В'єтнаму. 10% експорту масла припадає на Єгипет. Майже 11% експорту сухого молока постачають до Бангладеш, а 8,8% кисломолочних продуктів потрапляє до ОАЕ.

Чого чекати у 2017 році

Девальвація. Якщо факт знецінення гривні буде присутнім і наступному році, то варто очікувати зростання експортної виручки від продажу молочних продуктів. При цьому, буде також зростати собівартість, як молочних продуктів, так і молочно сировини.

Виробництво. Виробництво молока буде скорочуватися й надалі. В основному за рахунок господарств населення.

Споживання. Виходячи з того, що з нового року мінімальна заробітна плата зросте до 3200 грн/мвс., то варто очікувати незначного зростання споживання молочних продуктів в Україні. Воно буде незначних, 1-1,5 кг/душу, адже інші витрати також будуть рости.

Ціни. В першому півріччі закупівельні ціни на молоко все ще будуть досить активними. І почнуть опускатися з приходом сезону «великого молока». Проте, не нижче 9,50 грн/кг (з ПДВ) за екстра гатунок.